

Kontantværdien af landbrugets fremmedkapital udgjorde medio 1982 ca. 71 mia kr. Den fastforrentede fremmedkapital tegner sig for ca. 75 pct. heraf. Den variabelt forrentede fremmedkapital udgør ca. 18 mia kr.

For den variabelt forrentede gæld udgør faldet i renteudgiften siden regeringens tiltræden for landbruget ca. 450 mill. kr., medens faldet i renteudgiften for den variabelt forrentede gæld siden 1980 skønsmæssigt udgør 8–900 mill. kr.

Landbruget er meget kapitalkrævende sammenlignet med de fleste byerhverv, ligesom kapitalen kun omsættes langsomt. Landbrugets fremmedkapital er derfor overvejende lange lån, realkreditlån. Landbruget kan følgelig i langt mindre udstrækning end andre erhverv drage fordel af det meget markante rentefald, der er sket i de senere måneder.

Siden november 1980 har der været adgang for landmænd til at optage såkaldte rentetilpasningslån, hvor renten varierer gennem lånets løbetid og ydelsen fastsættes for en 5-årig periode ad gangen. Kun få landmænd har imidlertid benyttet sig af denne ordning.

Landbrugets samlede nettorenteudgifter har i perioden 1975–82 udvist en stigning med godt 150 pct. svarende til, at nettorenteudgifterne for 1981/82 var nået op på godt 8,2 mia kr., medens famili-eindkomsten i landbruget i samme periode kun steg med godt 60 pct. til ca. 100.000 kr. Indkomsten fra landbrug alene – dvs. excl. indkomst fra andre erhverv – har udviklet sig endnu svagere. Fra 1981/82 er der dog tegn på tydelig fremgang i indtjeningen.

Efterfølgende er vist udviklingen i landbrugets nettorenteudgifter.

Tabel 1.

Landbrugets nettorenteudgifter fra 1976/77 til 1981/82.

	1976/77	1977/78	1978/79	1979/80	1980/81	1981/82
Nettorenteudgifter og låneomkostninger, mia kr.	3,0	3,7	4,8	6,2	7,6	8,2

Kilde: Landbrugsministeriet.

Denne meget betragtelige stigning i erhvervets renteudgifter skyldes imidlertid ikke alene den høje rente, men også betydelige nettoinvesteringer

især i årene 1977–79, hvor erhvervets bruttoinvesteringer nærmede sig halvdelen af bruttofaktoriindkomsten.

Tabel 2.

Det procentvise forhold mellem bruttoinvesteringer og bruttofaktoriindkomst i landbrug og industri.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
	pct.						
Landbrug ¹⁾	34,5	38,0	36,4	38,2	46,4	34,0	19,7
Industri ²⁾	11,1	12,3	11,6	11,0	11,4	11,7	10,4

¹⁾ Bruttoinvesteringerne er opgjort for landbrugssektoren i snæver forstand, dvs. excl. gartneri m.v., mens bruttofaktoriindkomsten omfatter den udvidede landbrugssektor, dvs. incl. gartneri m.v.

²⁾ Bruttoinvesteringerne er opgjort for industrivirksomheder med mindst 6 beskæftigede, mens bruttofaktoriindkomsten er baseret på erhvervskoden »fremstillingsvirksomhed«, dvs. industrivirksomheder samt visse håndværksvirksomheder.

Kilde: Danmarks Statistik.

Kombinationen af den stærkt stigende rente, den meget markante mængdemæssige stigning i investeringer, samt forringede prisrelationer ved overgangen fra 1970'erne til 1980'erne medførte store økonomiske vanskeligheder for erhvervet.

Disse vanskeligheder blev søgt afhjulpel ved en række økonomiske foranstaltninger til fordel for erhvervet, jfr. nedenfor under 3. Det er karakteristisk, at ordningerne blev successivt udbygget, efterhånden som de økonomiske vanskeligheder vi-